

Управління культури та охорони культурної спадщини
Черкаської обласної державної адміністрації

Комунальний заклад «Обласна універсальна
наукова бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

Література про Черкаську область

I квартал 2023 року

Бібліографічний покажчик

Черкаси 2023

УДК 016:908] (477.46)
Л64

Укладачка   Л. Т. Демченко

Редакторка   О. І. Дяглюк

Л 64   Література про Черкаську область за I квартал 2023 року : бібліогр. покажч. / Управління культури та охорони культурної спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Л. Т. Демченко]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2023. – 29 с.

Покажчик «Література про Черкаську область» виходить щоквартально. Включає описи краєзнавчих книг та найважливіших статей із періодичних видань.

Видання призначене для бібліотечних працівників, краєзнавців, педагогів, студентів.

УДК 016:908] (477.46)

© Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка», 2023

Від укладача

Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка видає поточний бібліографічний покажчик «Література про Черкаську область» із 1959 року.

Він виходить випусками щоквартально. Включає описи книг та найважливіших статей з періодичних видань. Вони систематизовані за розділами, які відображають основні питання краєзнавства.

У межах розділів література подана в логічній послідовності, частково анотована.

Бібліографічний покажчик розрахований на бібліотечних працівників, краєзнавців, педагогів, студентів.

ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ПРО ОБЛАСТЬ. КРАЄЗНАВСТВО. ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

1. Клименко, Т. Поляки на Черкащині наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. / Тетяна Клименко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 244–248.

2. Чупак, Т. Сторінки польської культури в оновленій музейній експозиції Кам'янського державного історико-культурного заповідника : [Кам'ян. ТГ] / Таміла Чупак // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 77–80.

3. Северинчук, М. Черкаський краєзнавчий рух під час російсько-української війни як складова інформаційного фронту : [Черкас. обл.] / Марина Северинчук // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 24–27.

4. Пам'яті краєзнавців Черкащини : [Страшевич Василь Борисович, Чос Володимир Григорович, Іщенко Михайло Єфремович, Гарната Василь Олексійович, Почепцов Віктор Федорович] // Краєзнавство Черкащини : [збірник] / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко та ін.]. – Черкаси, 2021. – № 15. – С. 182–186.

5. Життя віддане краєзнавству : [Павло Терентійович Герман, колишній житель с. Гельмязів Золотоніс. р-ну] // Черкас. край. – 2023. – 8 берез. (№ 10). – С. 4.

6. Ісаєва, О. Краєзнавча спадщина Івана Сорокопуда : [краєзнавець, колиш. житель м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну] / Ольга Ісаєва // Чернеча Гора. – 2022. – № 1/2(33/34) – С. 4.

7. Сокур, Л. А. Формування консолідованих документально-інформаційних ресурсів Шевченківського національного заповідника засобами проєктної діяльності / Л. А. Сокур // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2021. – № 3. – С. 45–57. – Бібліогр.: с. 56–57.

8. Давиденко, Г. Співпраця Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника з громадською організацією «Солдатські матері Корсунщини» з питань комплектування фондового зібрання : [у Корсунь-Шевченків. ТГ Черкас. р-ні] / Галина Давиденко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т. Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 169–173. – Бібліогр.: с. 172–173.

9. Лоєнко, К. Природничі виставки як засіб розкриття туристичної привабливості парку Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника : [у Корсунь-Шевченків. ТГ Черкас. р-ну] / Катерина Лоєнко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т. Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 177–180.

10. Овсієнко, Л. Внесок Миколи Гупала в комплектування археологічної колекції Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника : [Корсунь-Шевченків. ТГ Черкас. р-н] / Лідія Овсієнко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : перспективи дослідження та традиції збережен-

ня : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т. Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 173–177.

11. Шмиголь, С. До питання про популяризацію НІКЗ «Чигирин» під час війни у 2022 р. через тематичні виставки : [заповідник у м. Чигирин Чигирин. ТГ Черкас. р-ні] / Світлана Шмиголь // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т. Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 34–38.

12. Стадник, І. Княжа Гора: структурно-функціональний огляд : [Канів. ТГ Черкас. р-ні] / Ірина Стадник, Павло Гапоненко // Культурно-історична спадщина України: перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 315–318.

13. Ветров, О. Підземелля Холодного Яру /Олександр Ветров // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 299–305.

14. Голиш, Г. Біля університетської книгозбірні відкрили «Норд-Вест» : [мист. об'єкт – монумент. абстракт. композиція біля бібліотеч. корпусу ЧНУ ім. Т. Шевченка, авт. проєкту Дарина Черенюк, жителька м. Черкаси] / Голиш Г. // Черкас. край. – 2023. – 4 січ. (№ 1). – С. 5.

АРХЕОЛОГІЯ. ЕТНОГРАФІЯ

15. Рижов, С. М. Результати досліджень трипільського поселення біля села Глибочок на Черкащині / С. М. Рижов, В. О. Шумова // Археологія. – 2021. – № 4. – С. 66–81. – Бібліогр.: с. 79.

16. Корвін-Піотровський, О. Поселення-гігант Тальянки – перлина енеолітичного світу / Олексій Корвін-Піотровський, Едуард Овчинников // Археологія України за роки Незалежності. – Київ, 2022. – С. 98–105.

17. Скорий, С. Великий Рижанівський курган скіфської еліти / Сергій Скорий // Археологія України за роки Незалежності. – Київ, 2022. – С. 183–189.

18. Ляшко, Ю. Ю. Антична монета з поселення Тарасова Гора біля с. Жаботин / Ю. Ю. Ляшко // Археологія і давня історія України. – 2022. – Вип. 1. – С. 115–119. – Бібліогр.: с. 117–118.

19. Рудич, Т. О. Населення черняхівської культури за матеріалами могильника Черкаси-Центр : (краніол. аспект) / Т. О. Рудич // Археологія. – 2022. – № 1. – С. 86–100. – Бібліогр.: с. 97–98.

20. Куштан, Д. Комплекси глиняних виробів XVIII століття з Черкас : (за матеріалами розкопок 2020 р.) / Дмитро Куштан // Археологічна керамологія. – 2021. – № 1/2. – С. 126–136.

21. Що приховує «черкаське море» : [археолог. знахідки у м. Черкаси] // Черкас. край. – 2023. – 1 лют. (№ 5). – С. 8.

22. Археологи знайшли на березі Дніпра кераміку, якій понад три тисячі років : [у м. Черкаси] // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 8 лют. (№ 5/6). – С. 4.

***

23. Зубко, Г. Асортимент та функції глиняного посуду на Корсунщині наприкінці XIX – на початку XX ст. / Ганна Зубко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.]

; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 74–77.

24. Радович, Р. Техніка та технологія спорудження стін житла на Золотоніщині (у контексті житло-буд. культури лівобережжя Серед. Наддніпрянщини) / Радович Роман // Народознавчі зошити. – 2021. – № 6. – С. 1483–1506.

ІСТОРІЯ

25. Куштан, Д. Полковники Черкаського полку війська Запорозького / Дмитро Куштан // Апокриф : часопис. – Черкаси, 2022. – Вип. 6 : «Вона прийшла непрохана й неждана...». – С. 90–114.

26. Дві сотні років тому вірили: Мамай – реальний козак з Чигиринщини // Козац. край. – 2023. – Берез. (№ 1). – С. 4.

27. Кравець, А. Варвара Мотора –«снайпер» для друзів і «відьма» для чужих... : [навесні 1638-го року на Черкащині загинула легендар. козачка, яка наводила жах на ворогів] / Андрій Кравець // Козац. край. – 2023. – Берез. (№ 1). – С. 6.

28. Шатайло, О. Л. Семен Гризло : невідома історія відомого отамана / Олег Шатайло. – Умань : Сочінський М. М., 2022. – 119 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 106–117.

29. Ляшко, Ю. Як з'явилися грошові знаки зі штампом отамана Хмари? / Юрій Ляшко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 93–96.

30. Панасенко М. М. Голодомори та репресії на Городищині : (кн. пам'яті в док. та спогадах) / Микола Панасенко. – Корсунь-Шевченківський : Майдаченко І. С., 2021. – 237 с., [10] арк. іл., табл., портр. – Бібліогр.: с. 285.

Історія міст і сіл Черкащини

31. Голиш, Г. Золотоніському району виповнилося 100 літ / Григорій Голиш // Черкас. край. – 2023. – 15 берез. (№ 11). – С. 4.

32. Голиш, Г. М. Село Деньги в українській історії від давнини до сьогодні : люди і події : іст.-краєзнавчий нарис / Г. М. Голиш, А. Ю. Воропай, Л. Г. Лисиця; [ред. Г. М. Голиш]. – Черкаси : Вертикаль, 2022. – 327 с. : іл. – Бібліогр.: с. 285–298. – Ім. покажч.: с. 308–316. – Геогр. покажч.: с. 317.

33. Голиш, Г. М. Село Деньги в українській історії : поіменні таблиці і спогади : книга-додаток / Г. М. Голиш, А. Ю. Воропай, Л. Г. Лисиця; [упоряд. Г. М. Голиш та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2022. – 107 с. : табл.

34. Чигирик, Н. «Спогади про село Шабельники та дещо пов'язане з ним» : [Піщан. ТГ Золотоніс. р-н] / Наталія Чигирик // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] : [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 295–299.

35. Ілляшенко, Ю. Найдавніша історія міста Черкаси через призму археологічних досліджень : [Черкас. ТГ] / Юлія Ілляшенко, Анна Майборода, Іван Мілін // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 312–314.

36. Дерусифікація по-черкаськи: як і чому в місті перейменують вулиці // Вечірні Черкаси. – 2023. – 25 січ. (№ 4). – С. 4.

37. Фирфа, В. Персоналістичний вимір історії Кам'янщини крізь призму незламної боротьби українського народу за свою державність : [Кам'ян. ТГ] / Владислав Фирфа // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції

збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О.О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 309–311.

38. Мушта, О. Революційний рух у Кам'янській волості Чигиринського повіту в 1905-1907 рр. / Олександр Мушта // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О.О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 248–254.

39. Полякова, Т. Музеї Корсуня (XVIII – XXI століття / Тетяна Полякова // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 164–168.

40. Брель, О. Чигирин у люстраціях XVII століття : [місто у Чигирин. ТГ Черкас. р-ну] / Ольга Брель, Яніна Діденко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 184–188.

41. Павлова, С. Чигирин в роки нацистської окупації за спогадами очевидців (1941–1943 рр.) / Світлана Павлова, Алла Перепелиця // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 273–285.

Громадсько-політичні, історичні та військові діячі, імена яких пов'язані з краєм

42. Голиш, Г. М. Наш земляк – сподвижник С. Петлюри : [А. М. Вовк] / Г. М. Голиш // Голиш Г. М. Село Деньги в українській історії від давнини до сьогодення : люди і події. – Черкаси, 2022. – С. 269–271.

43. Чорна, Л. Тарасове слово у житті В'ячеслава Чорновола : [політик, уродженець с. Єрки Єрківської сільської громади Звенигород. р-ну] / Людмила Чорна // Чернеча Гора. – 2022. – № 1/2. (33/34). – С. 1-2.

44. Кирей, Р. Людина всієї України : [вшанування пам'яті В. Чорновола на Черкащині] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 5 січ. (№ 3). – С. 5.

45. Нікітенко, Л. Гетьманська таємниця Суботова : пошуки кriptи Богдана Хмельницького в Іллінській церкві треба продовжити, переконаний черкас. історик Валентин Лазуренко // Україна молода. – 2023. – 22 лют. (№ 8). – С. 5.

46. Шевчук, С. Жінки Хмельницького : матір дітей, коханка й гетьманша / Світлана Шевчук // Пенсійний кур'єр. – 2023. – 18 січ. (№ 3). – С. 11.

47. Голиш, Г. М. Знаний державотворець із Деньгів : [С. П. Шелухін] / Г. М. Голиш // Голиш Г. М. Село Деньги в українській історії від давнини до сьогодення : люди і події. – Черкаси, 2022. – С. 263–267.

ПРИРОДА. ЕКОЛОГІЯ

48. Кирей, Р. Зберегти перлину України : [Націон. дендролог. парк «Софіївка» у м. Умань] / Кирей Роман // Черкас. край. – 2023. – 19 квіт. (№ 16). – С. 4.

49. Кирей, Р. До збереження перлини може долучитися кожен : [про Націон. дендролог. парк «Софіївка» у м. Умань] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 21 квіт. (№ 80). – С. 3.

50. Лісова, Л. Почав функціонувати Національний природний парк «Холодний Яр» / Лідія Лісова // Голос України. – 2023. – 26 січ. (№ 18). – С. 7.

51. Кирей, Р. Сосни падали зі стогоном : [сотні дерев у парковій зоні Черкас забудовник пустив під сокиру] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 11 берез. (№ 50). – С. 3.

ЕКОНОМІКА ОБЛАСТІ

52. Кирей, Р. Уроки на завтра : попри великі ризики будівництво Канів. гідроакуювальної станції на Дніпрі досі в держ. планах / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 29 берез. (№ 62). – С. 4.

53. Павленко, Л. Джерела формування місцевих бюджетів та виконання місцевих бюджетів за доходами у період воєнного стану : [Черкас. обл] / Людмила Павленко // Казна України. – 2023. – № 3/4. – С. 23–30.

54. До Черкас прибув перший швидкісний потяг // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 25 січ. (№ 3/4). – С. 2.

55. Кирей, Р. Кому вигідне протистояння ? : [орг. ПРАТ «ЧЕРКАСЬКЕ АТП 17127» у м. Черкаси] / Роман Кирей // Черкас. край. – 2023. – 29 берез. (№ 13). – С. 1, 4.

56. Лісова, Л. Комп'ютерна «Стугна» нещадно громить ворогів : [розробили гру айтівці з Черкас] / Лідія Лісова // Голос України. – 2023. – 3 лют. (№ 24). – С. 4.

57. Костюм черкашанки, присвячений боротьбі за Волю, отримав «срібло» у Лос-Анджелесі : [Ася Розіна, дизайнерка] // Козац. край. – 2023. – Берез. (№ 1). – С. 8.

Сільське господарство

58. Марченко, В. «Іскрене» нарощує виробництво молока : [діяльність МТФ СТОВ у с. Іскрене Шполян. ТГ Звенигород. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 25 січ. (№ 4). – С. 5.

59. Марченко, В. З династії хліборобських керманічів : [діяльність с.-г. п-ва ПСП «Нива» у с. Лукашівка Чорнобаїв. ТГ Золотоніс. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 8 лют. (№ 6). – С. 5.

60. Марченко, В. Не сировину, а власну продукцію, КСП «Родниківка» пропонує жителям громади : [с.-г. п-во у с. Родниківка Палан. ТГ Уман. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 1 берез. (№ 9). – С. 5.

61. Замість кукурудзи планують сіяти соняшник, сою та ріпак : [діяльність ФГ «Джерело-Г» у с. Лісове Михайлів. ТГ Черкас. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 15 берез. (№ 11). – С. 1.

62. Ляшенко, Ю. «Тваринництво – це також фронт» : [ДП СПОП «Відродження» у м. Шпола Шполян. ТГ Звенигород. р-ну] : розмова з генеральним директором підприємства Ю. Ляшенко / вів Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 11 січ. (№ 2). – С. 5.

63. Марченко, В. Тваринництво виштовхує за межу виживання війна : [діяльність СТОВ «Верхнячка-Агро» у смт. Верхнячка Христинів. ТГ Уман. р-ні] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 1 лют. (№ 5). – С. 5.

64. Марченко, В. Робимо все, щоб ферма вижила : [діяльність корпорації «Украгротех» м. Христинівка Христинів. ТГ Уман. р-н] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 15 лют. (№ 7). – С. 5.

65. Марченко, В. ДП ДГ «Нива» тримає курс на третій племзавод : [держ. п-во у с. Христинівка Христинів. ТГ Уман. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 23 лют. (№ 8). – С. 5.

66. У лісах Черкащини стало більше тварин // Вечірні Черкаси. – 2023. – 15 берез. (№ 11). – С. 10.

67. Марченко, В. Лісогосподарське підприємство в Монастирищі збереглося, бо стало комунальним спеціалізованим : [Монастирищен. ТГ Уман. р-н] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 8 берез. (№ 10). – С. 5.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

68. Лікарі «На колесах»: на Черкащині реалізують пілотний проєкт із телемедицини : [моб. мед. пункт у с. Лубенці Михайлів. ТГ Черкас. р-ні] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 22 берез. (№ 12). – С. 2.

69. Онкодиспансер змінює назву : [на КНП «Клін. центр онкології, гематології, трансплантології та паліат. допомоги» Черкас. обл. ради у м. Черкаси] // Черкас. край. – 2023. – 8 берез. (№ 10). – С. 3.

70. Медична реформа в дії: у Звенигородську лікарню везуть хворих з інсультом із 5 колишніх районів : [Звенигород. ТГ Звенигород. р-н] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 22 лют. (№ 8). – С. 1.

71. Черкаські лікарі вперше провели втручання за допомогою віртуальної операційної : [м. Черкаси Черкас. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 25 січ. (№ 4). – С. 7.

ДЕРЖАВНА ВЛАДА Й УПРАВЛІННЯ

72. Марченко, В. Бійцям – дарунки з Шевченкового краю та далекої Литви : [Черкас. край. т-во укр. козацтва у м. Черкаси] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2023. – 15 берез. (№ 11). – С. 5.

73. Кирей, Р. Недремне око сільського шерифа : на Черкащині послідовно втілюють проєкт «Поліцейський офіцер громади» / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 4 берез. (№ 45). – С. 6.

74. Кирей, Р. Допомагають знайти зниклих безвісти : [Черкас. наук.-дослід. експерт.-криміналіст. центр МВС України] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 24 берез. – (№ 59). – С. 3.

Черкащина в умовах російсько-української війни

75. Кирей, Р. Шевченків край підставляє надійне плече : [жителі Черкащини реагують на виклики воєнного часу] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 1 лют. (№ 22). – С. 1, 5.

76. Війна на Сході України : свідчення учасників / [упоряд. : Степенькіна П. Я. та ін.] ; Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культур. заповідник. – Корсунь – Шевченківський : Майдаченко І. С., 2021. – 220 с. : іл., портр.

77. Кирей, Р. «Гвардія наступу» збирає добровольців : [на Черкащині формуються штурмові бригади, орієнтовані на визволення окупованих територій] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 8 лют. (№ 27). – С. 5.

78. Чорний, В. «Здаватися? Зараз тільки гранату дістану!» : [сформована на Черкащині в перші дні війни бригада у квітні-червні 2022-го брала участь в обороні Северодонецька та Лисичанська] / Вадим Чорний // Уряд. кур'єр. – 2023. – 25 лют. (№ 40). – С. 7.

79. Кирей, Р. Затишок при дорозі : [солдатське містечко на території Михайлів. громади на Черкащині] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 24 лют. (№ 39). – С. 1, 6.

80. Калиновська, Т. Солдатське містечко обростає легендами : [у Михайлів. ТГ Черкас. р-ну] / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2023. – 1 лют. (№ 5). – С. 4.

81. Черкаська школа пілотування FPV-дронів представлена на національному рівні : [створ. волонтерами] // Козац. край. – 2023. – Берез. (№ 1). – С. 5.

82. Черкаська область стала лідером по впровадженню програми «Сади Перемоги» : [як громади пристосувались до воєнних умов життя в Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 1 берез. (№ 9). – С. 2.

83. Кирей, Р. Щоб кожен потерпілий не почувався самотнім : [соціально-психолог. мобіл. бригади на Черкащині] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 23 берез. (№ 58). – С. 3.

84. Флярківські майстри сплели сотні шкарпеток : [волонтерство у селі, що належить до Михайлів. ТГ Черкас. р-ну] // Черкас. край. – 2023. – 22 берез. (№ 12). – С. 2.

85. «Економимо тисячі доларів» : маріуполець в Черкасах реанімує безпілотники для ЗСУ : [Андрій Гежа переселенець, волонтер, житель м. Черкаси] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 8 берез. (№ 10). – С. 7.

86. Волонтер-художник з Лисянки створює для захисників мотиваційні прапори : [Олег Ганжа, житель Лисян. ТГ Звенигород. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 1 берез. (№ 9). – С. 10.

87. Анатолій Бондаренко нагородив волонтера, що зліпив 90 тисяч смаколиків : [Євген Компанець, житель м. Черкаси] // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 15 лют. (№ 7). – С. 3.

88. Кирей, Р. Молоко воєнного часу : [фермери Черкащини] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 4 лют. (№ 25). – С. 3.

89. Дівчина із Тальнівщини пише вірші та допомагає ЗСУ : [Вікторія Руденко, жителька с. Криві Коліна Тальнів. ТГ Звенигород. р-ну] // Погляд часу. – 2023. – 9 лют. (№ 5). – С. 2.

90. У місті знайшли прихисток 19 підприємств з окупованих територій : [м. Черкаси] // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 11 січ. (№ 1/2). – С. 3.

91. Нікітенко, Л. Прихисток від біди : у новому році в Черкаську область евакуювалися понад 350 людей, з початку війни – 102 тисячі / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2023. – 22 лют. (№ 8). – С. 3.

92. «За своїх хлопців стояв горою» : історії трьох бійців із Черкащини, що загинули на російсько-українській війні : [Віталій Передрій, Денис Наконечний, Владислав Гончарук, колиш. жителі Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 25 січ. (№ 4). – С. 10.

93. «Якщо не я, то хто має це робити» : історія трьох бійців із Черкащини, що загинули на російсько-українській війні : [Заїковський С., Семенюк С., Костенко І., колиш. жителі м. Черкаси Черкас. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 8 лют. (№ 6). – С. 10.

94. «Війна забирає життя найкращих» : історії трьох захисників із Черкащини, які віддали своє життя за Україну : [Вадим Лепеха, Богдан Вовк, Олег Середа, колиш. жителі Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 15 берез. (№ 11). – С. 7.

95. «Із ним не було страшно» : історії трьох захисників із Черкащини, які віддали своє життя за Україну : [Дмитро Гавриленко, Роман Король, Анатолій Коваленко, колиш. жителі Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 29 берез. (№ 13). – С. 7.

96. «Вірив, що повернеться живим, а тепер – янгол на небі» : історії трьох захисників із Черкащини, які віддали своє життя за Україну : [Степан Педченко, Максим Майоров, Олександр Гвоздь] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 26 квіт. (№ 17). – С. 10.

97. На Золотоніщині іменем загиблого молодого офіцера назвали вулицю : [вул. Литовченка перейменували на вул. Капітана Лепехи у с. Іркліїв Іркліїв. ТГ Золотоніс. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 4 січ. (№ 1). – С. 7.

98. Лісова, Л. Розвідника поховали, як він заповів – під звуки тулумбаса і пісень : [Олег Собченко з м. Корсунь-Шевченківський] / Лідія Лісова // Голос України. – 2023. – 2 лют. (№ 23). – С. 7.

РЕЛІГІЯ

99. Парафія Степанців приєдналася до ПЦУ : [село у Степанець. ТГ Черкас. р-ну] // Черкас. край. – 2023. – 1 берез. (№ 9). – С. 2.

100. На Черкащині є церква, яку 119 років тому купили селяни : [у с. Набоків Городищен. міської громади Черкас. р-ну] // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 25 січ. (№ 3/4). – С. 2.

101. Кукса, Н. Церква Святого Пророка Іллі в Суботіві у протоколах єпископських візитацій середини XVIII ст. : [православ. храм у Чигирин. ТГ Черкас. р-ну] / Надія Кукса // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 80–84.

102. Лазуренко, В. Дискусійне поле історичного минулого Іллінської і Михайлівської церков у Суботіві як можливих усипальниць гетьмана України Богдана Хмельницького / Валентин Лазуренко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 227–238.

103. Вєтров, О. Іконописна традиція Медведівського монастиря : [у Чигирин. ТГ Черкас. р-ну] / Олександр Вєтров // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 85–88.

104. Толкушин, О. Символіка Чигиринського Свято-Троїцького жіночого монастиря : [у Чигирин. ТГ Черкас. р-ну] / Олег Толкушин // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 88–93.

НАУКА. ОСВІТА

105. Черкащина, освячена у слові : зб. уроків учителів Смілянщини з укр. літ. та краєзнавства : навч. посіб. / [уклад.] В. С. Осінська, Г. Р. Уперенко ; [ред. В. Т. Ткаченко]. – Сміла : Блискавиця, 2006. – 255 с.

106. Лісова, Л. Юні майстри вибороли призи : [вихованці гуртка «Чарівна намистинка», жителі м. Корсунь-Шевченківський Корсунь-Шевченків. ТГ Черкас. р-ну] / Людмила Лісова // Черкас. край. – 2023. – 1 берез. (№ 9). – С. 8.

107. Моренко, Л. З ім'ям Шевченка – 100 років : [пед. коледж ім. Т. Шевченка у м. Корсунь-Шевченківський Корсунь-Шевченків. ТГ Черкас. р-ну] / Людмила Моренко // Черкас. край. – 2023. – 22 берез. (№ 12). – С. 8.

108. Родина зоолога подарувала вишу його бібліотеку : [сім'я Миколи Євтушевського передала в дар ЧНУ його цінні видання] // Черкас. край. – 2023. – 8 лют. (№ 6). – С. 8.

109. Джагунова, О. І. Уманський педагогічний інститут – університет : історія поступу : монографія / Олена Джагунова ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Сочінський М. М., 2021. – 324 с. : іл.

110. Кирей, Р. Як війна впливає на результати навчання : [Уман. держ. пед. ун-т] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 10 берез. (№ 49). – С. 4.

111. Кирей, Р. Формула успіху : навчання плюс наука : [Уман. нац. ун-т садівництва] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2023. – 6 січ. (№ 4). – С. 5.

Діячі освіти та науки, імена яких пов'язані з краєм

112. Голиш, Г. М. Освітянин-правник Василь Демченко / Г. М. Голиш, А. Ю. Воропай, Л. Г. Лисиця // Голиш Г. М. Село Деньги в українській історії від давнини до сьогодення : люди і події. – Черкаси, 2022. – С. 258–260.

113. Пепа, В. «Бо пів століття край стола стояв в бахілах лікар Ра» : [Анатолій Радзіховський, уродженець м. Тальне Тальнів. ТГ Звенигород. р-ну] / Вадим Пепа // Черкас. край. – 2023. – 15 лют. (№ 7). – С. 7.

114. Голиш, Г. М. Учений і державний діяч : [А. Шевченко] / Г. М. Голиш // Голиш Г. М. Село Деньги в українській історії від давнини до сьогодення : люди і події. – Черкаси, 2022. – С. 271–274.

КУЛЬТУРА

115. Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2022. – 337 с. : іл.

116. В Умані відкрили оновлену бібліотеку : [Уман. ТГ Уман. р-ну] // Погляд часу. – 2023. – 9 лют. (№ 6). – С. 2.

117. Нераденко, Т. Музейна археологія Черкащини: зародження / Тетяна Нераденко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр.наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 140–145.

118. Басиста, Н. Досліджуючи і зберігаючи народні скарби та традиції : [до 50-річчя музею нар. декорат. мистецтва у м. Каневі Канів. ТГ Черкас. р-ну] / Ніна Басиста // Чернеча Гора. – 2022. – № 1/2. (33/34). – С. 3.

119. Черкаський музей отримав «Кобзаря» 1917 року, надрукованого в Москві // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 11 січ. (№ 1/2). – С. 1.

120. Орнаменти життя на тубусах для снарядів : [вист. «Малюємо Перемогу... Сила рушничового Дерева життя» в Черкас. обл. краєзнав. музеї] // Черкас. край. – 2023. – 11 січ. (№ 2). – С. 8.

121. Левченко, Н. З історії створення шкільного краєзнавчого музею с. Вершаци : [у Чигирин. ТГ Чигирин. р-ні] / Надія Левченко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 214–219.

Засоби масової інформації

122. Журналістка і письменниця Наталя Віргуш – ювілярка : [жителька м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну] // Черкас. край. – 2023. – 15 лют. (№ 7). – С. 3.

123. Мельниченко, В. Життєвий шлях і публіцистична спадщина Петра Жука : [журналіст, колиш. житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну] / Василь Мельниченко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 102–106.

124. Журналістка Ілона Левченко відійшла у вічність : [колиш. жителька м. Черкаси] // Черкас. край. – 2023. – 1 лют. (№ 5). – С. 3.

125. Стригун, Ю. Найжирніший трофей уполювали на російській курщині : [Черкас. журналіст Сергій Халупінський став розвідником] / Юрій Стригун // Уряд. кур'єр. – 2023. – 22 берез. (№ 57). – С. 4.

126. Сергій Халупінський: «Люди психологічно звикли до війни, а так не повинно бути» : [журналіст, військовий житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2023. – 22 берез. (№ 12). – С. 7.

Мистецтво. Черкащина у творах мистецтва

127. Терещенко, О. Чумацькі пісні передстепового Правобережжя / Олександр Терещенко. – Кропивницький : Імекс – ЛТД, 2019. – 184 с. : з нот., іл.

Пісні записані на Черкащині – див. реєстр творів с. 179–182.

128. Костенко, С. Українське національне відтворення на полотнах корсунських майстрів наївного малярства : [в Корсунь-Шевченків ТГ Черкас. р-ну] / Світлана Костенко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 195–199.

129. Черкаського художника відзначив Залужний : [Максим Гладько] // Черкас. край. – 2023. – 8 лют. (№ 6). – С. 8.

130. Губенко, В. З історії Кам'янського хору ветеранів війни і праці : [Черкас. р-н] / Валентина Губенко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 306–309.

131. Горенич, О. Аматорське сценічне мистецтво Чигиринщини ХХ ст.: культурна спадщина Суботова / Оксана Горенич // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження

та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси , 2022. – С. 96–101.

132. Таран, Г. Музейна колекція приватного архіву Софії Воробйової як історичне джерело щодо діяльності державного українського пересувного драматичного театру імені П. К. Саксаганського у місті Кам'янка / Галина Таран // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 209–214.

Діячі культури й мистецтва, імена яких пов'язані з краєм

133. Голиш, Г. М. Наш земляк Андрій Гончар сягнув вершин визнання : [нар. артист України] / Г. М. Голиш // Голиш Г. М. Село Деньги в українській історії : від давнини до сьогодення : люди і події. – Черкаси, 2022. – С. 278–283.

134. Джулай, Т. Макар Корнійович Муха – художник і педагог : [колиш. житель м. Кам'янка Кам'ян. ТГ Черкас. р-ну] / Тетяна Джулай // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 110–118.

135. Висоцька, Л. Популяризація творчості заслуженого майстра народної творчості М. К. Мухи в Кам'янському державному історико-культурному заповіднику : [худож., колиш. житель м. Черкаси] / Лариса Висоцька // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка

краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 199–204.

136. Про Сергія Хавруся : відгуки про творчість і наук. дослідж. послання батька Нечуя-Левицького : [зб. літ.-краєзнав. матеріалів] / упоряд. А. С. Хаврусь ; [ред. А. С. Хаврусь]. – Черкаси : Гусятіна Ю. П., 2012. – 75 с. : іл.

137. Голиш, Г. М. Деньгівчанин Іван Черінко став знаменитим туркменським мистцем / Г. М. Голиш // Село Деньги в українській історії : від давнини до сьогодення : люди і події. – Черкаси, 2022. – С. 274–278.

ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ

138. Поліщук, В. Т. Літературна енциклопедія Черкащини. Т. 2. Л – Р / Володимир Поліщук ; уклад. В. Т. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2021. – 426 с. : іл.

139. Поліщук, В. Т. Літературна Черкащина : від тисячоліття до пів століття / Володимир Поліщук // Укр. літ. газ. – 2022. – 25 листоп. (№ 23). – С. 6–7 ; 9 груд.)№ 24). – С. 6–7.

140. Письменники Черкащини – ювіляри 2022 : біобібліогр. покажч. / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Т. Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Н. В. Адешелідзе ; ред. Н. В. Фейгінова]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2022. – 48 с. : іл. – (Серія «Черкащини славетні імена»). – Ім. покажч.: с. 45-46.

141. Zeitglas – 2022 : вісник XII Міжнар. конкурсу корот. прози / упоряд. О. Апальков. – Спец. Вид. – Канів : Склянка Часу, 2023. – 284 с.

142. Апокриф : часопис. [Вип. 6]. «Вона прийшла непрохана й неждана...» / [ред. Горідько Т. та ін.]. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2022. – 127 с. : іл. *Часопис містить поезії, краєзнавчі, мистецькі твори черкащан.*

143. Горішна, Н. Коли ми є... : [поезії, переклади з польської] / Наталія Горішна // Київ. – 2023. - № 1/2. – С. 102–107.

144. Коваленко, В. А нашу славу вже не зупинити! : поезії / Валентина Коваленко // Укр. літ. газ. – 2022. – 23 груд. (№ 23–36). – С. 11.

Письменники, імена яких пов'язані з краєм

145. Білозір, В. Яблуко пізнього січня : поезія : [автор – уродженець м. Жашків] / Віталій Білозір // Київ. – 2022. – № 11/12. – С. 75–81.

146. Голиш, Г. М. Відомий фольклорист і публіцист. [Я. Г. Демченко] / Г. М. Голиш // Голиш Г. М. Село Деньги в українській історії: від давнини до сьогодення: люди і події. – Черкаси, 2022. – С. 261–263.

147. Голиш, Г. Яків Демченко – відомий фольклорист і публіцист : [уродженець с. Деньги Золотоніс. ТГ Золотоніс. р-ну] // Черкас. край. – 2023. – 8 берез. (№ 10). – С. 4.

148. «Французька черкашанка» Ірена Карпа: «Навіть треш має бути Українським!» : [письменниця, співачка, уродженка м. Черкаси] // Козац. край. – 2023. – Берез. (№ 1). – С. 8.

149. Слива, В. Остання з великого покоління : [до 120-річчя з дня народження Н. Лівницької-Холодної, поетеси, уродженки с. Гельмязів Гельмязів. ТГ Золотоніс. р-ну] / Валентина Слива // Чернеча Гора. – 2022. – № 1/2 (33/34). – С. 8.

150. Наснко Михайло Кузьмович, доктор філологічних наук, професор : бібліогр. покажч. : (до 60-річчя від дня народж.) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка [та ін.]. – Київ : Б-ка українця, 1998. – 24, [1] с.

Наснко М. К. – уродженець с. Гуляйполе, що на Катеринопільщині.

151. Лісова, Л. Вшанували пам'ять автора «Маминої вишні» : [відкриття пам'ят. дошки А. Пашкевичу в Черкас. обл. філармонії] / Лідія Лісова // Голос України. – 2023. – 14 лют. (№ 31). – С. 4.

152. Бондар, М. Були з нами поруч... : [зокрема П. М. Федченко, літературознавець, уродженець с. Носачів, що на Смілянщині] / Микола Бондар // Слово і Час. – 2022. – № 6. – С. 95 – 99. – Бібліогр. : с. 99.

153. Діденко, Я. Чигиринська мандрівка Гната Хоткевича : [письменник і Черкащина] / Яніна Діденко, Надія Кукса // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.]; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 107–110.

Тарас Шевченко

154. Поліщук, В. Т. Музи Тараса Шевченка : інтимно-любовні дискурси укр. літ. шевченкіани : монографія / Володимир Поліщук. – Київ : Ліра-К, 2023. – 337 с. – Бібліогр.: с. 327–337.

155. Цвід, А. Таємниці Тараса Шевченка : кохані жінки : міфи і правда / Антонія Цвід // Київ. – 2022. – № 11/12. – С. 57–74.

156. Цвід, А. Таємниці Тараса Шевченка : кохані жінки : [Софія Григорівна Енгельгардт] / Антонія Цвід // Київ. – 2023. – № 1/2. – С. 50–72.

157. Маловідомий Тарас Шевченко : [поет, худож., уродженець с. Моринці Звенигород ТГ Звенигород. р-ну] // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 22 берез. (№ 10/12). – С. 7.

158. Коваленко, В. Духовна місія повернення Тараса Шевченка в Україну : [перепоховання поета у м. Канів Канів ТГ Черкас. р-ну] / Валентина Коваленко // Чернеча Гора. – 2021. – № 1/2 (31/32). – С. 1.

159. Як хоронили Шевченка : [Тарас Шевченко поет, худож., уродженець с. Моринці Звенигород. ТГ Звенигород. р-ну] // Чернеча Гора. – 2021. – № 1/2 (31/32). – С. 2-3.

* * *

160. «Не руйнуйте красу, залиште пам'ять онукам і правнукам...» : [Шевченківський національний заповідник у м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну] // Чернеча Гора. – 2021. – № 1/2 (31/32). – С. 11.

161. Чорний, М. Національний природний парк «Середньодніпровський» – шлях до комплексної охорони довкілля Тарасової Гори : [у м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну] / Микола Чорний // Чернеча Гора. – 2021. – № 1/2 (31/32). – С. 8.

162. Чорна, Л. На перехресті наукових знань : [нові експозиції музею Т. Шевченка у м. Канів Канів ТГ Черкас. р-ну] / Людмила Чорна // Чернеча Гора. – 2021. – № 1/2 (31/32). – С. 6.

163. Валентина, А. «Борітеся – поборете...» : експозиція музею Тараса Шевченка в умовах реалій російсько-української війни : [з історії музею у м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну] / Валентина Авраменко, Ірина Паламарчук // Чернеча Гора. – 2022. – № 1/2 (33/34). – С. 3.

164. Сіленко, Л. Три «літописи» життя і творчості Тараса Шевченка у книгозбірні Шевченківського національного заповідника : [у м. Канів Канівська міська громада Черкас. р-ну] / Любов Сіленко // Чернеча Гора. – 2022. – № 1/2 (33/34). – С. 9.

165. Авраменко, В. «У таких хатах... відроджувалася Україна» : [історія буд-ва нар. музею кобзаря у м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну] // Чернеча Гора. – 2021. – № 1/2 (31/32). – С. 1.

166. В черкаському музеї з'явився Кобзар у «броніку» і касці : [скульптур. портр. Тараса Шевченка у музеї «Кобзаря» у м. Черкаси] // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 22 берез. (№ 10/12). – С. 1.

167. Чулкова, Т. Мистецькі рефлексії черкаських художників на Тарасовій Горі : [у м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну] / Тетяна Чулкова // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 20-21 жовт. 2022 р. : (з міжнар. участю) / Черкас. держ. технол. ун-т, Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. В. М. Лазуренко, І. Ю. Стадник, О. О. Яшан]. – Черкаси, 2022. – С. 119–123.

* * *

168. Дзима, В. Самоспалення в ім'я відродження: увічнення патріотичної офіри Олексі Гірника на Тарасовій Горі : [у м. Канів Канівська міська громада Черкас. р-ну] / Віта Дзима, Лариса Миколаєнко // Чернеча Гора. – 2022. – № 1/2 (33/34). – С. 4.

169. Нема зерна неправди за собою : подвижницька місія Якова Данилова на Тарасовій Горі / [упоряд. В. Данилов та ін. ; ред. В. Біленко]. – Київ : Фірма «Гранмна», 2016. – 301, [2] с. : іл.

Про директора Шевченківського національного заповідника у Каневі у 1952–1981 рр. Я. М. Данилова.

170. Долгіч, Н. Календар пам'ятних дат : [Варфоломій Шевченко, свояк Т. Г. Шевченка, уродженець с. Шевченкове Шевченків. ТГ Звенигород. р-ну] / Надія Долгіч // Чернеча Гора. – 2021. – № 1/2 (31/32). – С. 4-5.

171. Долгіч, Н. Варфоломій Шевченко : «Я зробив усе, що зміг» : [мемуарист, родич Т. Г. Шевченка, уродженець с. Шевченкове Шевченків. сільської громади Звенигород. р-ну.] / Надія Долгіч // Чернеча Гора. – 2022. – № 1/2 (33/34). – С. 6.

172. Дзима, В. «Кожен із нас повинен бути хоч в якійсь мірі Ядловським...» : [Іван Ядловський, доглядач могили Т. Г. Шевченка у м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну] / Віта Дзима, Лариса Миколаєнко // Чернеча Гора. – 2021. – № 1/2 (31/32). – С. 10.

Василь Симоненко

173. Біленко, В. Тернистий шлях до читача : як в Україні видавалися кн. В. Симоненка : погляд у 60–80-ті роки ХХ ст. / Володимир Біленко ; [ред. В. Клічак]. – Київ : Просвіта, 2016. – 127 с. : іл.

174. 5 цікавих фактів із життя поета : [Василь Симоненко, колиш. житель м. Черкаси] // Нова Молодь Черкащини. – 2023. – 11 січ. (№ 1/2). – С. 4.

175. Соколовська, Л. «Ніхто не перекреслить мій народ!» : [поет Василь Симоненко, колиш. житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2023. – 18 січ. (№ 3). – С. 2.

176. Соколовська, Л. На світлинах – мати Василя Симоненка : [у музей. кімнаті поета відкрито експозицію пам'яті Ганни Федорівни Щербань] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2023. – 29 берез. (№ 13). – С. 8.

Зміст

Від укладача	3
ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ПРО ОБЛАСТЬ	4
КРАЄЗНАВСТВО. ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ	4
АРХЕОЛОГІЯ. ЕТНОГРАФІЯ	7
ІСТОРІЯ.....	8
Історія міст і сіл Черкащини	9
Громадсько-політичні, історичні та військові діячі, імена яких пов'язані з краєм.....	11
ПРИРОДА. ЕКОЛОГІЯ.....	11
ЕКОНОМІКА ОБЛАСТІ	12
Сільське господарство	12
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	13
ДЕРЖАВНА ВЛАДА Й УПРАВЛІННЯ	14
Черкащина в умовах російсько-української війни	14
РЕЛІГІЯ	17
НАУКА. ОСВІТА	18
Діячі освіти та науки, імена яких пов'язані з краєм	19
КУЛЬТУРА.....	19
Засоби масової інформації	20
Мистецтво. Черкащина у творах мистецтва	21
Діячі культури й мистецтва, імена яких пов'язані з краєм	22
ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ.....	23
Письменники, імена яких пов'язані з краєм	24
Тарас Шевченко.....	25
Василь Симоненко	27

Бібліографічне видання

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЧЕРКАСЬКУ ОБЛАСТЬ ЗА I КВАРТАЛ 2023 РОКУ

Бібліографічний покажчик

Укладачка
Демченко
Людмила Тимофіївна

Відповідальна за випуск ***Л. Д. Дядик***

Редагування, комп'ютерне опрацювання ***О. І. Дяглюк***
А. В. Дерев'янку
І. П. Білоус

Формат 60x84/16

Видавець і виготовлювач
Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка»,
вул. Байди-Вишневецького, 8, м. Черкаси, 18001

Підписано до друку 14.08.2023. Тир. 35. Ксерокс ОУНБ імені Тараса Шевченка